

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣΑΤΥΡΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ : 'Εν 'Αθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20 — 'Εν τῷ ἔξωτ. φρ. 30.
ΑΓΓΕΛΙΑΙ : ἅπαξ ἢ δις, λ. 40, τρίς ἕως ἑξάκις λ. 20, κατὰ μῆνα λ. 15, ἔτος ἢ ἑξαμηνίαν λ. 10.

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

— ΓΡΑΦΕΙΟΝ, ὁδὸς Μουσῶν, Ἀριθ. 4, ἀπέραντι τῆς οἰκίας Φιλήμονος παρὰ τὴν πλατείαν τοῦ Συντάγματος. —

ΜΑΚΒΕΘ

Ἡ ἐντύπωσις τὴν ὁποίαν ἐμποιεῖ εἰς τὸν θεατὴν ἡ παράστασις τοῦ Μάκβεθ δύναται νὰ ὀνομασθῇ ῥιγελὸς θαυμασμοῦ. Θαυμάζεις, ἐξίστασαι, πῶς κεφαλὴ ἀνθρώπου ἠδυνήθη νὰ ἐκσφενδονήσῃ ἀπὸ τοῦ κοίλου τοῦ κρανίου τῆς τοιοῦτον μεγαλοφυῆς, στυγερόν ἀριστοῦργημα. Καταπλήττεσαι βλέπων τὸν Σαίξπηρ περιάγοντα τὴν κολοσσιαίαν μεγαλοφυΐαν του ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ὅπως ὁ Γεωργιά τὴν θεότητά του ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ, ἐν μέσῳ βροντῶν, ἀστραπῶν, κεραυνῶν, τρόμου. Καὶ φρικτῶς μέχρι τοῦ μυελοῦ τῶν κοκκάλων διὰ τὴν ὁσμὴν τοῦ ἀνθρώπινου αἵματος τὴν ὁποίαν ἀποπνέει ἡ σκηνή· διὰ τὴν τιτάνειον φιλοδοξίαν ἣτις ἀναρριχᾶται πατοῦσα ἐπὶ πτωμάτων· διὰ τοὺς εἰς τὴν σκοτίαν σπινθηρακίζοντας ὀφθαλμούς καὶ τὸ στήλθον ἐγγερίδιόν τοῦ δολοφόνου· διὰ τὰς ἀπαισίας μεγάρας ἃς ἀνατινάσσει ἡ γῆ ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς· διὰ τὰς ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ κακούργου ἀναθροισκούσας τύψεις τοῦ συνειδότου· διὰ τὴν ῥογχώδη λύγγα τοῦ ψυχωραγῆματός του, διὰ τὸ λακτιζόμενον πτώμά του.

Ἐν ἄλλοις ἔργοις τοῦ Σαίξπηρ ἐν ᾧ τὸ παγωμένον ῥίγος τῆς φρίκης διατρέχει τὴν σπονδυλικὴν σου στήλην, ἀνατινάσσει αἶφνης ὑπὸ τῆς παταγώδους ἐκρήξεως γέλωτος ἀγοραίου· ἀπὸ τῆς ὀξυκρημοντέρας, τῆς βραχυδεστέρας, τῆς μᾶλλον ἀπαρρωγῆς ἀκρωρείας τοῦ τραγικοῦ κρημνίζεσαι αὐτοστιγμῆ, ἀκαριαίως, κάτω, εἰς τὴν ἀλιτενῆ τοῦ κωμικοῦ παραλίαν ὅπου ὀλοισθίζει τὸ μειδιάμα ἢ ῥοχθίζει ὁ καγγασμός. Τὸ ὄμμα σου θρηνεῖ καὶ τὸ χεῖλός σου εἶνε συνεσταλμένον πρὸς γέλωτα· καὶ γέλωσ καὶ θρήνος ἀνακμιμύονται ἐπὶ τῆς μορφῆς σου σχηματίζοντα νευρικὸν ἐξύμωρον. Ἄλλ' εἰς τὸν Μάκβεθ τίποτε· τὸ πᾶν εἶνε μαῦρον, κατὰμαυρον ἄκτις οὐδεμία· οὐδὲν ἄστρον μαρμαίρει εἰς τὸν ἕριζοντα· οὐδεμία αὔρα φαιδρότητος· εἰσδύει διὰ ῥωγμῆς τινος εἰς τὴν σκηνίν. Εἶνε ῥιγελὸς ὁ θαυμασμός ὃν ἐμποιεῖ.

Ὁ Μάκβεθ ἐπέτυχε καὶ κατὰ τὴν σκηνικὴν διασκόσμησιν καὶ κατὰ τὴν ἠθοποιάν· ἂν ὅπως οἱ ἠθοποιοὶ ἐνδοθεν τῆς σκηνῆς προσαρμόζουσι πονηρῶς τὸ ὄμμα των εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ καταπετάσματος ὄπην καὶ βλέπουσι τί συμβαίνει ἔξω, πόσαι κεφαλὴ κυματίζουσι εἰς τὰς θέσεις των, προσκρμόζομεν καὶ ἡμεῖς ἔξωθεν τῆς σκηνῆς τὸ ὄμμα μας εἰς τὴν ὄπην, θὰ ἐβλέπομεν ἄλλεπαλλήλους δοκιμᾶς, καὶ κινήσιν ἀκούραστον, καὶ πυρετώδη τοποθέτησιν σκηνῶν, καὶ θὰ ἠκούομεν δαιμονισμένον κτύπον σκεπαρῶν· θὰ ἐβλέπομεν καλλιτεχνικὸν πείσμα νὰ τοποθετήσῃ ἕκαστον πρᾶγμα εἰς τὴν θέσιν του καὶ νὰ τὴ τοποθετήσῃ ὅπως πρέπει. Καὶ διὰ τοῦτο ἀφ' οὗ ἀνεπετάσθη ἡ αὐλιάα δὲν εἶδομεν, ὅπως ἄλλοτε, διασκομήσεις καὶ στολὰς ἀναποδογυρίζουσας τὰς ἐποχὰς, τοὺς αἰῶνας, τὰς ἐθνικότητας, τὰς ἀποστάσεις· οὔτε κἂν ἠθοποιοὺς φροῦντας πανταλόνια προγενέστερα κατὰ τριακόσια ἔτη τῆς ἐποχῆς τῆς δράσεως των καὶ πῖλους μεταγενεστέρους αὐτῆς κατὰ διακόσια ἔτη.

* *

Πᾶς συγγραφεὺς ἔχει ἐν ἑαυτῷ ἐξέχουσαν τινὰ χορδὴν, τὴν ὁποίαν θιγγάνει μετὰ πλείονος στοργῆς καὶ ἐπιτυχίας καὶ ἢς τοὺς φθόγγους διασκορπίζει εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Τὸ μελωδικώτατον, τὸ ἁρμονικώτατον τῶν ἔργων αὐτοῦ εἶνε τὸ ἐκ τῆς ὕψης αὐτοῦ ἀπαιτοῦν πλείονα κροῦσιν τῆς προσφιλοῦς χορδῆς. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὸν ἠθοποιόν. Ὅσον δὴποτε καλλιτέχνης καὶ ἂν εἶνε, ὅσον εὐχερῶς καὶ ἂν δύναται ν' ἀλλάσῃ, μετὰ τῶν ἐνδυμάτων του, προσωπικότητα, ὅσον Πρωτεύς καὶ ἂν εἶνε, ἐξ ὅλων ἐκείνων τῶν προσώπων θὰ ὑπάρχη ἐν ζῶν περισσώτερον ἐν τῷ ἔργῳ του, ἐξ ὅλων τῶν προσωπειῶν θὰ ὑπάρχη ἐν ὁμοιάζον περισσώτερον μετὰ τὴν μορφήν του. Τὸ πρόσωπον τοῦτο, τὸ προσωπεῖον τοῦτο ἐν τῷ Λεκατσᾷ εἶνε ὁ Ἄμλετ. Εἰς Ἄμλετ ἐναρκαῖονται, εἰς Ἄμλετ μετεμψυχοῦνται τελειότερον παρὰ εἰς Ὀθέλλον, Σάλλοκ, Μάκβεθ.

Καὶ ἐν τούτοις καὶ εἰς τὸν Μάκβεθ ἐθριάμβευσε σχεδόν,

διότι είναι αλλιώς καλλιτέχνης ο Λεκατσάς. Είς τὴν Α'. Πράξιν ἔργου σιγῆ, δεξιὰ, διαστάζων ὡς Λεκατσάς νὰ παίξῃ τὸ μέρος τοῦ ὄπως ὡς Μάκβεθ νὰ φρονέσῃ τὸν Δούγκαν ἄλλ' εἰς τὴν τελευταίαν σκηνὴν ἵπο ἀμύμητος, ὅποτε ὁ Μάκβεθ καὶ ἡ Λαίδη Μάκβεθ, μὲ τὸ κολασμένον ἀτενὲς πρὸς ἀλλήλους καθηλωμένον βλέμμα, ἄφωνα, στυγνοί, τρομεροί, συλλαμβάνουσι τὴν δολοφονίαν, τοῦ βασιλέως, τὴν συζητοῦσι, βραγδαίως, πειστικῶς, ἀναύτως, καὶ τὴν ἀποφασίζουσι. Ἐξάνθη ἀριστοτέχνης καὶ ἐν τῇ Γ'. Πράξει, ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ συμποσίου, ἐνώπιον τοῦ φάσματος τοῦ δολοφονηθέντος ἐταίρου του, δεξιάς ὄλων τὴν ἀγωνίαν τῆς φρίκης μὲ τὴν σπασμώδη διαστροφήν τῶν μελῶν καὶ τὴν τρομώδη σύσπασιν τῶν μετῶν τῆς μορφῆς καὶ τὴν βικνὴν ἀγκύλωσιν τῶν δακτύλων καὶ τὴν βραγχίην, ἐν σφαδασμῶ, ὠρυγὴν τοῦ δεισιδαίμονος δέους. Ἐν τῇ Ε' Πράξει ἡ σκηνὴ τῆς μονομαχίας, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἡ διὰ τοῦ ἀνασπασθέντος ἐγχειριδίου λυσσώδης κατὰ τοῦ ἀντιπάλου του ἐφόρμησις καὶ τὰ βραγδαία, πνευστιῶντα, ἀγωνιώδη κτυπήματα κατὰ τοῦ ξίφους αὐτοῦ, ὡς νὰ ἤθελε, ὄλων του τὴν ζωὴν τὴν ὅποιαν οὗτος ἐμελλε νὰ τὸ ἀφαιρέσῃ, νὰ τὴν ἐκσπᾶσῃ ἐνδοθέν του, ὡς φοβερὸν ὀγκόλιον μίσους, νὰ τὴν ἐκσπενδονήσῃ κατακέραλά του καὶ νὰ τὸν συντρίψῃ, ἵπο ἀριστοῦργημα ἠθοποιίας.

Ἡ κ. Ἰωάννα Νικηφόρου ὑπεδύθη τεχνικώτατα τὴν Λαίδη Μάκβεθ· κατώρθωσε νὰ ἀνάψῃ ἐντὸς τῶν ὀφθαλμῶν της τὴν φωσφορίζουσαν ἀγριότητά ὀφθαλμῶν τίγρεως, καὶ ἵπο ἄλλῃ θῆς Τσιτορνή, ἀλλ' ἡ Λαίδη Μάκβεθ ὅτε συνεσφαίρου τὸν γρόνον της καὶ ἐδείκνυε αἱματοσταγαίς τὰς χεῖράς της. Καὶ ὁ κ. Κοτοπούλης ἐπέτυχε πολὺ ἴδια ὅτε μανθάνων τὸν θάνατον τοῦ Δούγκαν λάβρος ἀναπηδᾷ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, κραυγάζων, βοῶν, ὀρθάνοικτα στυλόνων τὰ θυρώματα, καὶ κατορθώνων ὄχι μόνον τὸν πύργον νὰ σικώσῃ εἰς τὸ πόδι ἀλλὰ καὶ ὄλον τὸ θέατρον.

* *

Φανταζόμεθα τί θὰ ἐγένετο ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἂν ὁ Μάκβεθ παριστάνετο κατὰ τὴν συνήθη νεοελληνικὴν κλασικὴν Σχολήν. Θὰ ἐδιδάσκοντο ἐκπαιδευμένοι νεοσπαστῶν βραχίονας νὰ δέρονται τὸν ἄερα, θὰ ἐβλέπετε μαγαίρας καταβιάζομενας ὡς κατὰ κεραλῆς βοῶν, θὰ ἐβλέπετε ἄλματα καὶ θὰ ἤκούετε βρυχηθμούς, θὰ ἐνομιζέτε ὅτι ἐθράσθη ἡ νιγλιεὶς τοῦ κλωβοῦ τοῦ ἐν τῷ ἀνακτορικῷ κήπῳ λέοντος καὶ εἰσώρμησεν εἰς τὴν σκηνήν, καὶ ὄλον αὐτὸ τὸ τρομερὸν ἦδη σφαγεῖον θὰ μετεβάλετο εἰς αἰμοδορὸν ἀνθρωποθυσίαν ἀφρικανῶ ἡγεμόνος σφάζοντος ἐκατοντάδας ὑπνῶνων του διὰ νὰ βράψῃ ἀλουργῆ εἰς τὸ αἷμα των τὴν πανηγυρικὴν του πορρῦραν. Προχθὲς τίποτε εἰς αὐτῶν μεθ' ὄλων τὴν δολοφονικώτατην εὐκαιρίαν ἦτις παρουσιάζετο. Συγχαιροῦμεν ἐγκαρδίως καὶ τὸν κ. Λεκατσάν καὶ τοὺς φιλοτίμους συνεργαζομένους αὐτῷ καλλίστους ἠθοποιούς ἦνε καιρὸς πλέον ὄλα αὐτὰ νὰ σκουπισθῶσιν ἀπὸ τῆς σκηνῆς καὶ νὰ βρισθῶσιν ὡς ἀγρηστα εἰς τινὰ γωνίαν τοῦ υπογείου τοῦ θεάτρου, ὡς αἰ ἀπότριπται καὶ μαδῆμεναι γενειάδες ἢ φονάκκι καὶ αἰ εὐρωσιώσαι φιλάνθρωποι καὶ τὰ μαυρίσαντα χάρτινα χρυσὰ στεμμάτια.

* *

Ἡ μετάφρασις τοῦ κ. Βικέλα μᾶς ἐφάνη ὀφραία, βωμάλεια, γραμματισμένη, πλήρης ζωῆς καὶ δρόσου καὶ μύρου· δὲν μουρῖζει λυγνάρ· δὲν εἶναι κηλοδομένη διὰ στυγμάτων ἐλαίου· οὔτε φέρει εἰς τὸν νουν μας στυφίμον ἐπὶ τραπέζης διακάλυτον μὲ σβυστοὺς ὀφθαλμούς. Διὰ τὴν τρομερὰν μάχιστάτην κτηνώδη, τὴν μαυρίστικην δρᾶσιν τοῦ Μάκβεθ ἡ ἀρματοπωλικὴ μας γλώσσα ἦτο ἡ μόνη, ἡ ἀπολύτως κατάλληλος. Ὁ κ. Βικέλας

πρὶν διογετεύσει διὰ τοῦ νοῦς του τὰς μεγάλας ιδέας τοῦ Σαίξπηρ τοὺς διωχέτους διὰ τῆς καρδίας του. Ἡσθάνθη πολὺ, ἐνόησε πολὺ καὶ εἶτα ἀπέδωκε τὸν Μάκβεθ. Καθ' ἡμᾶς, οὗτος εἶναι ὁ ὑπέρτατος ἐπαινος ὁ δυνάμενος ν' ἀπονεμηθῆ εἰς μεταφραστήν.

* *

Ἡ πλατεία ἦτο πλήρης· τὸ ὑπερῶν ἐξεχειλίζε· ὄλων τῶν παραγμάτων πληροῦται τὸ κάτω μέρος πρῶτον καὶ εἶτα βαθυμῆδον τὸ ἄνω· ἐν τῷ θεάτρῳ μας συνήθως συμβαίνει τὸ ἐναντίον· ἐπάνω πλήρες καὶ κάτω κενόν· ἐμοιάζει μὲ ποτήριον ζύθου τὸ ἔσπασιν ἔχει ἄφρον πολὺν εἰς τὴν στεφάνην καὶ ὑποστάθην διόλου εἰς τὸν τυθμένα. Κατ' ἀρχὰς ἐφοβήθημεν μήπως τὰς κυρίας τὰς μετροῦμεν ἐπὶ τῶν χειρῶν μόνον, ἀλλὰ μᾶς ἐκμαρ τὴν χάριν καὶ ἤλθαν τόσαι ὥστε νὰ τὰς μετροῦμεν ἐπὶ τῶν δακτύλων.

* *

Τὸ ὑπερῶν συνεπλήρωσε τὸν Σαίξπηρ. Ὁ Σαίξπηρ δὲν ἐφρόντισε νὰ παρεμβάλῃ ἱλαρούς, γοργούς, φαιδρούς φηγήτους ἐν μέσῳ τῆς πενθίμου μονοτόνου αἱματηρᾶς του τραγωδίας. Καὶ τὸ ἐπράξε τὸ ὑπερῶν. Ἐξερράγη εἰς μίαν ἐκατοντάφωνον ἰαχὴν πρὸς τὴν μουσικὴν—Ἑλληνικὴ! Ἑλληνικὴ! Καὶ ἐν μέσῳ τοῦ νευρικοῦ συγκλονισμοῦ ἐκ τῶν φρικαλέων ἐντυπώσεων τοῦ Μάκβεθ ἤκούσθη ὁ γοργὸς ρυθμὸς τοῦ καλαματιανοῦ καὶ ὁ σικρητικὸς τοῦ τὴν πῆ—μωρὲ τὴν πῆτα ποῦθαγε ὁ Σπανός. Ῥαγδαία χειροκροτήματα ἐκάλυψαν τοὺς τελευταίους ρυθμούς τῆς μουσικῆς. Τὸ ὑπερῶν ἐκείνην τὴν ἐσπέραν ἐχειροκρότησε δύο : τὸν Σαίξπηρ καὶ ἑαυτὸ.

* *

Καὶ μίαν θερμὴν παράκλησιν πρὸς τὸν κ. Λεκατσάν—Διὰ τὸν Τρικούπην, τὸν ἀγγλομαθημένον ἐλέγχθη ὅτι εἶναι ὁ περισσότερο βωμχὸς ὄλων δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ λεχθῆ τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὸν ἀγγλομαθημένον Λεκατσά· ὁ μετὰ τὴν παράστασιν λόγος, νὰ λείψῃ, εἰ δυνατόν, εἴτε κουρασμένος εἴτε ἀκούραστος εἴτε κρυωμένος, εἴτε ζεστός εἶνε ὁ κ. Λεκατσάς. Εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῶν λόγων καὶ οἱ ἀπὸ τῆς σκηνῆς πλέον λόγοι εἶναι τὸ βωμχίκο εἰς τὸ ἄκρον αἰῶτός του. Ἄρα εἶ ὅτι ἰθαγενέστατον τύπον τῆς συγχρόνου βωμχρῶσύνης ἔχομεν Κώστα τὸν ῥήτορα.

Ἀπόμαχος.

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΙΝΗΣ

Ἡ τελευταία αὐτῆς συνεδρίασις ὑπερῆε λίαν σπουδαία, καθόσον ἐν αὐτῇ μακρὸς ἐγένετο λόγος περὶ τῆς δαμαλίδος ὕλης, περὶ ἧς τὸ Μὴ Χάνεσαι συχνὰ ἔλαβε τὸν λόγον, διότι καὶ προκειμένου περὶ τῶν προφυλακτικῶν μέτρων κατὰ δαιμονίας νόσου ἐδείχθημεν Ῥωμητοί, Ῥωμητοί, Ῥωμητοί.

Ἄμα τῇ ἐνάρξει τῆς συνεδριάσεως, μετὰ προκαταρκτικὰς τινὰς ἐρησιᾶς, ἡ περὶ δαμαλίδος ὕλης συστάσα ἐπιτροπὴ ἀνήγγειλε διὰ τοῦ προέδρου αὐτῆς κ. Ἀναστ. Τζίνη ὅτι μὴ δυναθῆσα ἐνταῦθα νὰ καλλιερῆσῃ ταιαύτην παρήγγειλεν εἰς Μασσαλίαν ἀρκετὴν ποσότητα, ἥτις ἐσυνέβη ἀποσταλλῆσθαι ἐνταῦθα.

Τὴν θέσιν τοῦ κ. Προέδρου κατελήθοντος τῆς ἐδρας καταλαμβάνει ὁ ἐλ. ἀντιπρόεδρος κ. Κορδέλλας ὁ δὲ κ. Σούτσος λαβὼν τὸν λόγον λέγει ὅτι ἡ κατὰ πρῶτον ἐξ Ἰταλίας προ-

μηθευθεῖσα δαμάλιος ὕλη δι' ἧς ἀνεδαμαλίσθη ὁ στρατὸς κατὰ τὰς ἐκθέσεις τῶν στρατιωτικῶν ἱατρῶν, δὲν ἐκρίθη ἀξία τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς· καθ' ὅσον αἱ ἐπιτυχίαι ἦσαν ἀσήμενοι· ἔνεκα τούτου ἐζήτησε πληροφορίας περὶ τῆς ἐν Ἑσπερίᾳ καλλιεργείας αὐτῆς, αἰτινες συνοψίζονται εἰς τὰ ἐξῆς περίπου.

Ἐν Ἰταλίᾳ ὑπάρχουσι κομητάτα πρὸς καλλιέργειαν τῆς δαμαλίδος ὕλης· τούτων διευθύνται εἶναι ἰδιώται, οἷος ὁ Μαίγρη κλπ. ἐνὸς αὐτῶν μόνου ὁ διευθυντὴς εἶναι διδάκτωρ, ὁ κ. Μαργότας (Margola) ἐξ οὗ ἡ ἐξ Ἰταλίας προμηθευθεῖσα τελευταῖον δαμάλιος ὕλη, ἧς ποῦ μὲν τὰ ἀποτολέσματα ἦσαν ἐπιτυχῆ, ποῦ δὲ οὐ. Ἀνακαίνιζουσι δὲ καὶ πολλαπλασιάζουσι τὴν δαμάλιον ὕλην δι' ἐμβολιασμοῦ μύσγων καὶ δαμάλεων.

Τὰς αὐτὰς περίπου πληροφορίας ἔλαβε καὶ ἐκ Βελγίου παρὰ τοῦ διασχήμου καταστήματος τοῦ Davige, παρ' ᾧ ὁ Ἑλλῆν σπουδαστὴς Καναθατσόγλου σπουδάζει τὴν Κτηνατρικὴν, συντελέσας εἰς τὴν ἀποστολὴν τῶν περὶ καλλιεργείας καὶ ἐνταῦθα πληροφοριῶν. Ὁ Davige ἐκλέγει ζῶα 3—4 μηνῶν ζυγίζοντα 100 κοιλύγραμμα, ἥτοι 78 ἀκάδας, ἐνεργεῖ 70—80 τομάς εἰς τὴν κάτω κοιλίαν αὐτῶν καὶ 38—40 εἰς τὸν ὄστρον· εἰς τὰς τομάς ταύτας ἐναποθετεῖ τὴν δαμάλιον ὕλην ἐξ ἧς ἐν διαστήματι 4—5 ἡμερῶν ἀναπτύσσονται τὰ φλυζακία τῆς δαμαλίδος. Ἐκ τῶν φλυζακίων τούτων διατρηθέντων συλλέγουσι τὴν ὕλην, ἡν μιγνύουσι μετὰ γλυκερίνης ὡς 1:2 (vaccine poulpe).

Ἐν Ἰταλίᾳ λαμβάνουσιν ἀδιακρίτως μύσγους ἢ δαμάλεις· παρ' ἡμῖν δὲ εἶναι δύσκολον νὰ εὑρῇ τις ζῶα ἐν ταιαύτῃ ἡλικίᾳ φέροντα τὸ ἄνω σημειωθὲν βάρος. Ἡ ἐξ Ἰταλίας δαμάλιος ὕλη ἔχει γλυκερίνην κατὰ μείζονα ἀναλογία πρὸς τὴν ἐκ Βελγίου, ἐλαχίστην ποσότητα πραγματικῆς δαμαλίδος ὕλης περιέχουσα. Ὁ κ. Σούτσος πρὸς ταῖς ἀνωτέρως πληροφορίας, ἃς εὐχρώτατος καὶ μετὰ πολλῆς σαφηνείας ἐξέθεσε ἐγνωστοποίησε τῇ ἐταιρίᾳ ὅτι παρὰ τῷ μεταγωγικῷ

λόγῳ τῆς ὑγειονομικῆς ὑπερσείας διατηρεῖται μύσγος τριῶν καὶ ἡμίσεως μηνῶν ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπὸ τῶν κτηνατρῶν κ. Τασούλη καὶ Ηλιαθίου ἐνηργήθησαν τομαὶ καὶ ἐμβολιασμοὶ δαμαλίδος ὕλης ζωϊκῆς, ἦν ἐκ Βελγίου ἐπεμψεν ὁ κ. Καναθατσόγλου. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ἐγένετο ἐμβολιασμός, μάλιστα σήμερον ἐφάνησαν σημεῖα τινὰ, οὐχὶ ὅμως καὶ βέβαια ἀναπτύξεως φλυκταινῶν. Ἐν τούτοις ἐν ἀποτυχίᾳ ὁ κ. Davige ἐκ Βελγίου θὰ ἀποστείλῃ νέαν πρόσφατον ζωϊκὴν ὕλην διὰ νέαν ἀπόπειραν ἐμβολιασμοῦ.

Τὴν εὐφραδῆ καὶ γλυκεῖαν ἀφήγησιν τοῦ κ. Σούτσου διαδέχεται ἡ νευρική ἐκφρασις τοῦ παιδολόγου κ. Τζίνη, ὅστις φρονεῖ ὅτι τὸ πείραμα τοῦ κ. Σούτσου θὰ ἀποτύχῃ, διότι ἡ πρὸς ἐμβολιασμὸν δαμάλιος ὕλη, ἔδει νὰ ληθῆ εἴτε ἐκ παιδὸς δαμαλισθέντος, εἴτε ἐκ ζώου οὐχὶ ἐμβολιασθέντος, ἀλλ' εὐλογιώντος.

Τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον ἐλέγγει ὁ κ. Σούτσος διὰ τῶν πληροφοριῶν τοῦ διασχήμου Davige, οὗ τὴν διασημότητα ἐλέγγει ὁ κ. Τζίνης· διότι μάλιστα πρὸ ἐνὸς ἔτους ἤρξαντο νὰ καλλιερῶσιν ἐν Βελγίῳ δαμάλιον ὕλην, ἦν μέχρι τοῦ 1881 ἐπρομηθεύοντο ἐκ Μιλάνου οἱ Βέλγοι, ἐπομένως δέον νὰ διατάξῃ τις ἵνα θεωρήσῃ τὸν Davige ὡς ἀθηνεῖαν.

Μετά τινὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Μακκᾶ ὑπερ τῆς γνώμης τοῦ κ. Σούτσου καὶ τινὰ παραδείγματα τοῦ τελευταίου, ὁ πρῶτος ἀλλάσων θέμα ἐριστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς ἐταιρίας ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς κηδείας καὶ τοῦ ἐνταφιασμοῦ τῶν ἀποθιωσάντων ἐκ **δεσφωριτίδος** ἀσχηγούμενος δὲ εἰδικὰς τινὰς περιπτώσεις κατὰ τὴν κηδείαν ταιούτων νεκρῶν δυναμένας νὰ θεωρηθῶσιν ὡς αἰτία τῆς μεταδόσεως τῆς φθοερᾶς νόσου, τρέπεται ἐπὶ τὸ σοβαρώτερον καὶ διὰ λόγων μεσοτῶν πόνου διηγείται τὰ κατὰ τὴν κηδείαν Σχολόγγου πρὸ τινῶν ἡμερῶν ἐκ δεσφωριτίδος ἀποθανόντος, ὃν πλείεστοι παῖδες ἠσπάσαντο λαβόντες, ἴσως ἐξ ἀμελείας, τὰ σπέρματα

15 ΕΠΙΦΥΛΑΙΣ ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ 15

ΟΙ ΕΜΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια ἐκ ἀριθ. 382)

— Δὲν εἶναι τίποτε. Σὺ εἰζεύρεις ἂν ἔγω θάρρος. Ἄφου μόνου οἱ δύο μας ἐκάμαμεν τόσας ἡμέρας τὸν ἀσθενῆ, τὸν χειρουργὸν καὶ τὸν νοσοκόμον.

Καταπραμένη πληγὴ! Νὰ πονῆ τις καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ τὸ ὁμολογήσῃ!

— Τί ὄραϊον ὅμως εἶναι, νὰ τὸ λέγῃ κανεὸς ἢ καρδιά! εἶπεν ὁ Μαῦρος.

— Ναι, νὰ ὑποσέρῃ μαρτύριον, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆ στεφάνους.

Ὁ Σανούτος ἐνεδύθη καὶ ἠτομάσθη νὰ μεταβῆ εἰς τὴν αἴθουσαν.

— Ἐντάμωσες κανέναν ἀπ' ἐκείνους τοὺς βουτχητάς; ἠρώτησε σταθεῖς ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας.

— Σήμερον τὸ πρῶτ' ἦρα τὸν ἕνα, ἀπῆντησεν ὁ Μαῦρος· ἀλλὰ δὲν ἀνεκάλυψεν ἀκόμη τίποτε, καθὼς μοι εἶπε.

— Ἄς φροντίσουν πολὺ, εἶπεν ὁ Σανούτος. Διότι ἐνδικα φέρομαι νὰ εὐρεθῆ αὐτὸ τὸ πτώμα.

— Διατί, κύριε; μήπως θέλετε νὰ τὸ βαλσαμώσητε, ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ ὁ Μαῦρος.

— Θέλω νὰ εἰζεύρω μὲ βεβαιότητα, Μαῦρε, ὅτι ἀπέθανον.

— Ἄλλ' ἄσοῦ εἶναι πτώμα!

— Τίς εἰζεύρει ἂν δὲν ἔκαμε πόδας καὶ ἐσώθη εἰς κανέναν αἰγυλιόν.

— Ἐκεῖνος; ἐκτός ἂν ἐβρυκολάκιμασε.

— Δὲν μὲ συμφέρει νὰ ζῇ.

— Οὐδ' ἐμέ.

— Λοιπὸν ἃς προσέξουν! εἶναι ἀνάγκη νὰ μοι φέρωσιν ἐν πτώμα ἐπὶ τέλους.

Ὁ Μαῦρος ἐψέλλισε καθ' ἑαυτὸν.—Ἄλλ' ἄφου οὕτως ἔχει, ἃς μεταβάλλωσιν ἕνα ἄνθρωπον εἰς πτώμα καὶ ἃς τὸν προσφέρουν εἰς τὴν αἴθουσαν.

— Τί μουρμουρίζεις, Μαῦρε! εἶπεν ὁ Σανούτος.

— Σκέπτομαι, κύριέ μου, ὅτι ἐγὼ ἂν ἦμην εἰς τὴν θέσιν των, ἤθελα φερῶσαι μίαν φώκην διὰ νὰ σᾶς τὴν φέρω.

Ὁ Σανούτος ἔσεισε τοὺς ὤμους.

— Τὴν νύκτα ταύτην σοὶ ἐπιτρέπω νὰ εὐθυμήσῃς, Μαῦρε. Πίε ὅσον σηκώνεις.

— Ὁὰ φιλοτιμηθῶ, κύριέ μου

— Καὶ νὰ κάμῃς ὄλα τὰ φυσικά σου, ὡς Μαῦρος καὶ ὡς κτήνος ὅπου εἶσαι!

— Ὁὰ προσπαθίσω νὰ μὴ ὑπερβῶ τὸν αὐθέντην μου.

του θανάτου· θεωρών δὲ τέλος τὴν διὰ κοινῶν ἀμαξῶν τῶν τοιούτων νεκρῶν ὡς καὶ τῶν ἐξ εὐφρογίας ἀποθανόντων ὡς αἷ-τα τῆς μεταδόσεως τῶν κολλητικῶν τούτων νοσημάτων προτείνει, ὅπως ἡ ἀρμόδια ἐπιτροπὴ ἐπιληφθῆ τοῦ ζητήματος καὶ ὑποβάλλῃ τὴν περὶ τούτου ἔκθεσιν εἰς τὴν Ἐταιρίαν.

Ἡ Ἐταιρία κ. Λάμπρου επικαλεῖται τὴν προσοχὴν τῆς Ἐταιρίας ἐπὶ τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν καὶ κυρίως τοῦ οἴνου καὶ ζύθου, ἅτινα δέον νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς ἐξέτασιν τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων, ὡς καὶ τὸ γάλα. Προτάσεως δὲ κατόπιν τῶν κκ. Καλυβωκᾶ καὶ Βάμβα, ὅπως γεινῆ παράστασις τῆ Κυβερνήσει πρὸς καταστολὴν τῆς ἐμπειρικῆς ἱατρικῆς, ὑπὸ τοῦ συνεδρίου, μὴ γενομένης ἀσπαστῆς παρὰ τῆς Ἐταιρίας, ὁ κ. Χασιώτης ἐπιπροσθῆται εἰς τὴν πρότασιν τοῦ κ. Μακκᾶ, ὅπως συμπεριληφθῶσι καὶ ἐξετασθῶσι καὶ ἅπαντα τὰ ἄλλα κολλητικὰ νοσήματα, ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς κηδείας καὶ τοῦ ἐνταφιασμοῦ.

Ἡ δὲ κ. Βάμβας προτείνει εἰς τὴν Ἐταιρίαν τῆς ὑγεινῆς ὅπως εὐχθῆ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ὑποβάλλῃ τὰχιστα νόμον περὶ ὑποχρεωτικοῦ ἀναδαμαλισμοῦ καὶ ὑπάρχει διάταγμα νόμου τοῦ 1835 περὶ ὑποχρεωτικοῦ δαμαλισμοῦ· διότι τοιοῦτος νόμος εἰσῆχθη ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῆς Ἑλβετίας πρὸς διασκέδασιν τῶν προλήψεων τοῦ λαοῦ, ἃς οὔτε ἡ περὶ αὐτῶν ἄλλη τις βία ἠδυνήθη νὰ ἐξαλειφῆ. Θεωρεῖ δὲ τὸ ζήτημα λίαν κατεπίγειον διότι ἐκ τῆς ἀμελείας τοῦ ἀναδαμαλιζέσθαι ἀπέβησαν ἐξ εὐλογίας κατὰ τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον 63 ἄτομα, ἅτινα εἰς οὐδεμίαν ἄλλην ἐπιδημίαν ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἀπέβησαν τοσοῦτοι. Ὁ κ. Γρηγοράκης ἀντικρούει λέγων ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπραξεν ὅ,τι ἐπρεπε δι' ὑποχρεωτικοῦ ἀναδαμαλισμοῦ τῶν φοιτητῶν εἰς τὰ σχολεῖα καὶ διὰ τῆς Ἀστυνομίας προσκαλοῦσα τοὺς ἀπόρους εἰς ἀναδαμαλισμὸν τέλος ἡ Ἐταιρία εὐχεται ὑπὲρ τῆς ψήφισεως τοιοῦτου νόμου καὶ λύεται ἡσυνεδρίασις τὴν 6 1/2 μμ. **Ἄγνωστος.**

Ο ΔΙΚΕΦΑΛΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ἡ Ἱατρικὴ Ἑβδομάς τοῦ τελευταίου μηνὸς ἐξέπληξεν ὁλοῦς τοὺς ἀναγνώστας αὐτῆς διὰ τῆς περιγραφῆς **Τέρατος Διπλοῦ**, τὸ ὅποσον εἶχε τὴν τιμὴν νὰ πέσῃ ὑπὸ τὴν ἔρευναν τοῦ ἐπὶ ὑπουργείας Γαμβέττα ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, τοῦ διαστήμου ὕλιστου ἱατροῦ Πῶλ Μπέρ.

Τὸ **Μὴ Χάνεσαι** σὰς ἐπαρουσίασεν ἄλλοτε τὸν κύριον **Ἐρμαφρόδιτον** τῆς Κρήτης· σὰς παρουσιάζει τώρα τὸν κύριον **Δικέφαλον** τῆς Γενεύης.

Μεταφράζομεν ἐκ τῆς Ἱατρικῆς Ἑβδομάδος. Ὁ κ. Πῶλ Μπέρ (Paul Bert) ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ εἶδῃ κατὰ τὸ τελευταῖον εἰς Γενεύην ταξιδιόν του ἐν τινι δημό-

δει πανηγύρει τέρας ἀνθρώπινον, διπλοῦν, ἐκτεθειμένον.

Τὸ διπλοῦν τοῦτο τέρας, ἀληθές καὶ ζῶν, εἶναι ἀρσενικόν, πενταετής. Ἐγενήθη εἰς τὰ περίεξ τοῦ Τουρίνου ἐν ἔτει 1877 καὶ ἐβαπτίσθη δις, κατὰ τινὰ ἀπόφασιν ἐκκλησιαστικὴν, ἐκδοθεῖσαν ἄλλοτε ἐν παρομοίᾳ περιπτώσει.

Τὸ δεξιόθεν κείμενον ὠνομάσθη Ἰωάννης, τὸ δὲ ἀριστερόθεν ἐκλήθη Ἰακώβος, ἐξ οὗ ἡ ὀνομασία τοῦ τέρατος Ἰωάννης-Ἰακώβος (Jean-Jacques).

Οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὁ τε πατήρ καὶ ἡ μήτηρ, οὐδὲν ἰδιαιτέρον σημεῖον παρουσιάζουσιν ὑπὸ φυσικὴν ἐποψίν. Ὁ πατήρ παριστᾷ τύπον ἀτόμου προδιατεθειμένου εἰς φθῖσιν· ἡ δὲ μήτηρ χαίρει ἄκρην ὑγείαν καὶ λέγει ὅτι οὐδεμίαν ἀταξίαν ἐδοκίμασε κατὰ τὸν τοκετόν.

Τὸ τέρας τοῦτο ἔχει δύο κεφαλὰς, τέσσαρας βραχίονας, δύο θώρακας, μίαν μόνην κοιλίαν καὶ ἐν μόνον ζεύγος ποδῶν ἐν δυσὶ λέξεσιν· εἶναι διπλοῦν ἀνωθεν τοῦ ὀμφαλοῦ καὶ ἀπλοῦν κάτωθεν αὐτοῦ.

Ἡ ἔνωσις τοῦ θώρακος συνῆθη εἰς τὴν ἑκτὴν πλευρὰν καὶ ἄρχεται εἰς τὸ σημεῖον ὅπου παρὰ τῷ ἐμβρύῳ ἡ ὀμφαλικὴ κύστις προσκολλᾶται πρὸς τὰ ἐντόσθια. Ὑπάρχουσιν ἐπομένως δύο καρδίαι, τέσσαρες πνεύμονες, δύο στόμαχοι, δύο δωδεκαδάκτυλα ἔντερα. Ὁ ὀμφαλὸς εἶναι ἐνιαῖος, ὡς καὶ ἡ ἕδρα καὶ τὰ γεννητικὰ ὄργανα· ἀλλὰ τὸ ἐνιαῖον τοῦτο εἶναι ἥττον σφραγὶς διὰ τὴν λεκάνην καὶ θὰ ἠδύνατο κάλλιστα νὰ ὑπῆρχε δευτέρα τις λεκάνη ἀτελής. Τὸ λεπτόν ἔντερον, διπλοῦν ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ, ἀποβαίνει ἀπλοῦν περὶ τὸ κατώτερον αὐτοῦ μέρος. Δὲν ἦτο δυνατόν εἰς τὸν κ. Πῶλ Μπέρ νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν ὑπῆρχεν ἀντιστροφή τῶν ἐντόσθιων εἰς τινὰ τῶν δύο, ἀλλ' εἶναι λίαν πιθανόν νὰ ἔχη οὕτως. Μολονότι κατ' ἐπιφάνειαν τὸ τέρας εἶναι ἐνιαῖον, εἰς τὸ κατώτερον μέρος ὑπάρχει, πρᾶγματι, δυασμὸς φυσιολογικὸς πλήρης, διότι τὸ σκέλος τοῦ δεξιοῦ ὑπακούει μόνον εἰς τὸ πρὸς τὰ δεξιὰ ἄτομον,

ὅπερ δέγεται μόνον τὰ φαινόμενα τῆς αἰσθητικότητος, τὰ προσενοούμενα αὐτῷ διὰ τῆς ἐπαφῆς τῶν ἐξωτερικῶν σωμάτων (ψῦχος, θερμότης, ἐρεθισμοὶ κτλ.)· τούναντίον δὲ τὰ φαινόμενα τῆς κινητικότητος καὶ αἰσθητικότητος τοῦ ἀριστεροῦ σκέλους ἀνήκουσιν ἰδιαιτέρως εἰς τὸ πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἄτομον· τὸ αὐτὸ συμβαίνει διὰ τὴν αἰσθητικότητα ἐκάστου ἡμίσεως τοῦ σώματος, ὅπερ ἀποκλειστικῶς ἐν σχέσει πρὸς τὴν κεφαλὴν ἀνταποκρίνεται.

Ἡ ἀνάγκη τῆς οὐρήσεως καὶ ἀποπατήσεως ἐκδιηλοῦται συγχρόνως παρ' ἀμφοτέρων, τοῦ τε Ἰωάννου καὶ Ἰακώβου· ἀλλ' ἡ αἰσθησις ἐκατέρως τῶν δύο τούτων λειτουργιῶν διατηρεῖται κεχωρισμένως εἰς ἀμφοτέρους. Εἶναι δὲ περιέργως ἡ ἀναζήτησις βραδυτέρον, ἐὰν θὰ συμβῆ τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὰς γενετησίους ἐρμάς.

Ἡ φυσικὴ ἀνάπτυξις εἶναι σχεδὸν ἡ αὐτὴ εἰς ἀμφοτέρα τὰ παῖδια ταῦτα· δέον νὰ σημειώσωμεν μόνον ὅτι ὁ πούς τοῦ Ἰακώβου, τοῦ ἀριστεροῦ, εἶναι ὀλίγον βραχύτερος (στραβός). Τὸ χρῶμα τῶν εἶναι ὡχρὸν καὶ ὁ Πῶλ Μπέρ νομίζει ὅτι εἶναι ὀλίγον ἀναιμικὰ.

Μόλις στριζόνται ἐπὶ τῶν δύο ποδῶν τῶν εὐρίσκονται ἐν γένει κατακεκλιμένα ἐπὶ προσκεφαλαίου ἢ ἐξαπλωμένα ἐπὶ τῶν γονάτων τῶν γονέων τῶν. Ὁ σοφὸς καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων διίσχυρίζεται ὅτι τὸ βάδισμα θὰ τοῖς εἶναι πολὺ δυσχερὲς, ἀλλ' ὅμως νομίζει τὸν χρόνον προέοντος βεβαία τις συνήθεια θὰ λάβῃ χώραν παρ' αὐτοῖς, ὡς τοῦτ' αὐτὸ παρατηρήθη δι' ἄλλο τέρας θηλυκὸν αὐτό, τὴν **Ρίτταν-Χριστίαν**, ὥστε νὰ δύνανται νὰ ἀλλάξωσι βηματισμούς.

Ἡ αἰσθησις τῆς πείνης καὶ δίψης εἶναι ἀνεξάρτητος· ὅταν ὁ ἕτερος ἐξ αὐτῶν τρώγῃ ἢ πίνῃ, δὲν κορηνύει τὴν ὀρεξίν οὔτε τὴν δίψαν αὐτῆν τοῦ ἄλλου· τοῦθ' ὅπερ, ἐν ἰδιαιτέρῳ τινὶ περιστάσει δὲν πραξενεῖ μεγάλην ἐκπληξίν· διότι ὁ στέρ-

Ἡ Σανούτος ἐμόρφασε δυσχερῶς τῆς. Ἄλλ' ὁ Μαῦρος τοῦ εἶχεν ἀπὸ πολλοῦ πάρει τὸν ἄερα.

Ἐν τῇ κηλοῦσῃ τοῦ κόμητος, ὅλη κατασφύτω καὶ ἀπαστραπτούσῃ, εἶχε παρατεθῆ τράπεζα. Περὶ αὐτὴν ἔνδεκα γυναῖκες καὶ τρεῖς ἢ τέσσαρες ἄνδρες εἶχον καθῆσαι. Ἦσαν οἱ συνδαιτυμόνες τοῦ κόμητος κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην.

Ἡ Σανούτος εἰσῆλθε καὶ ἠσπασθη τὰς γυναῖκας εἰς τὸ μέτωπον, ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τοὺς ἄνδρας καὶ ἐκάθησεν.

Αἱ γυναῖκες αὐταὶ εἶχον ἡμιγύμνους τοὺς ὄμους καὶ τὰ στῆθη, ἔφερον τινὲς ἐξ αὐτῶν προσωπίδας μελαίνας, ὡς σκότος ἐπὶ τῆς μορφῆς, ἐφόρον ποικίλας ἐσθῆτας, ἦσαν ὠραῖαι καὶ εἶχον ὑποκίβανον κύκλον περὶ τοὺς ὀφθαλμούς καὶ διαυγῆ ὡχρότητα περὶ τοὺς κροτάφους. Ἦτο δὲ ἀδύνατον νὰ φαντασθῆ τις εὐθυμοτέραν συναναστροφὴν.

Ἐπὶ τῶν νεκρῶν τούτων προσώπων ἐπερῶνοντο μειδιάματα προκαλοῦντα τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν ἠδονὴν ἠκούοντο ἐνίοτε καγγαξμοὶ γαργαλίζοντες ὡς στεναγμοὶ ἠδοναθείας.

— Σὰς εὐχαριστῶ, φίλοι μου, διότι μ' ἐτιμήσατε, εἶπεν ὁ κόμης. Ἄν δὲν ἤρχεσθε, δὲν θὰ ἠδύναμην μόνος μου νὰ περιποιηθῶ τὰς δεσποινὰς ταῦτας.

— Λοιπὸν μὰς ἐπροσκάλεσε χάριν τῶν δεσποινῶν; εἶπεν ἐκ τῶν ἀνδρῶν τις.

— Ἐννοεῖται· ἔχει τοῦτο προσβλητικόν τι, φίλε Ἰερρεμία; Οὕτως ἦτο ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν εὐπατρίδην τὸν συναντή-

σαντα πρὸ τινῶν ἡμερῶν τὸν Σανούτον ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ ἁγίου Μάρκου καὶ συνομιλήσαντα ἐπὶ μακρὸν μετ' αὐτοῦ.

— Μὴ ἀκούης τὸν Γίτζην, κόμη, εἶπεν ἕτερος τῶν ἀνδρῶν. Ἐγὼ τὸ νομίζω διπλὴν τιμὴν μου ὅτι μὲ προσεκάλεσε χάριν τῶν δεσποινῶν τούτων.

— Σὺ ὄλα τὰ νομίζεις τιμὴν σου, Κουῖρίνη, εἶπεν ὁ Ἰερρεμίας. Ἄλλ' ἐπὶ τέλους αἱ τόσαι τιμαὶ θὰ σοῦ γείνουν φόρτωμα εἰς τὴν ράχιν.

— Μὴ μαλόνετε, εὐπατρίδαί, εἶπε νεαρά τις ξανθὴ· διότι θὰ μὰς δώσητε ἐργασίαν διὰ νὰ σὰς ξεχωρίζωμεν.

— Εὐχαρίστως θὰ ἐμάλωνα, ἂν εἶξευρα ὅτι ἤθελες μὲ ξεχωρίσει, μικρὰ μου Κλαιλία, εἶπεν ὁ Κουῖρίνης.

— Λοιπὸν μάλωσε καὶ σὲ ξεχωρίζω, εἶπεν ἡ Κλαιλία.

— Προθύμως. Καὶ ἐγερθεῖς εἶπεν ἀποταθείς πρὸς τὸν Ἰερρεμίαν.

— Κύρια κόμη Γίτζη, εἶπες πρὸ μικροῦ λέξιν ἀπρεπῆ ἐναντίον μου. Θὰ τὴν ἀνακαλέσης;

— Ὁχι, εἶπεν ὁ Γίτζης.

— Λοιπὸν θὰ ξερουλικήσης;

— Ἐσπουλκῶ.

Καὶ ἐν τῷ ἄμα οἱ δύο εὐπατρίδαί ἐσυραν τὰ ξίφη.

— Κύριοι, ἂν εἶναι χάριν ἀστεῖσμοῦ, δὲν σὰς τὸ συγχωρῶ εἰς τὴν οἰκίαν μου, εἶπεν ὁ Σανούτος.

— Καὶ τότε μὲ εἶδες νὰ ἀστείσθῶ, Σανούτε; εἶπεν ὁ Γίτζης.

— Λοιπὸν θὰ περάσητε εἰς τὴν αἰθουσαν καὶ θὰ τὰ εὐρῆτε οἱ δὲ ὁ σὰς.

— Ὁχι· ἐδῶ, ἐδῶ! ἔκραξαν γυναικεῖαί τινες φωναί.

— Δὲν τὸ ἐπιτρέπω, ἐπέμεινεν ὁ κόμης.

— Ἐδῶ, ἐδῶ, ἐπανελάθον αἱ γυναῖκες.

— Ἀλλὰ δὲν σὰς προσεκάλεσα ἐδῶ διὰ νὰ μονομαχήσητε.

— Κόμη, εἶσαι παράξενος, εἶπεν ὁ Γίτζης. Θὰ μὰς κάμης τώρα τὸν εὐαίσθητον;

— Λοιπὸν ἐμπρός! πετσοκοπήθητε, κύριοι, ἂν ἀγαπάτε, καὶ ὁ διάβολος νὰ σὰς ἐπάρῃ ὄλους! ἔκραξεν ὁ Σανούτος.

Ἡ Κουῖρίνης καὶ ὁ Γίτζης ἔστησαν ἐναντι ἀλλήλων. Οἱ παρόντες ἐνέτειναν τὴν προσοχὴν καὶ ἔμειναν ἀκίνητοι.

Πρῶτος ἐπετέθη ὁ Γίτζης διὰ τριπλοῦ κτυπήματος. Ὁ Κουῖρίνης τὸν ἀπέκρουσε μετ' ἐτοιμότητος. Ἀλλ' ὁ Γίτζης ἐξήφθη νευρικῶς καὶ κατέρρεε γοργὰ καὶ ἀλλεπάλληλα σύνθετα κτυπήματα, εἰς ἃ μίλις ἠδύνατο νὰ τὸν προλάβῃ ὁ ἀνταγωνιστῆς του. Μετὰ τινὰς διαξίφισμούς ἀκόμη ἡ χεῖρ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπάλων ἔμελλε προφανῶς ν' ἀποκάμῃ.

Τὴν στιγμὴν ταύτην προσεῖδεν ἐπιχειμένην ὁ Σανούτος, καὶ ἔμεν βλέπων ἀτενῶς, οὐδ' ἐφαντάσθη ν' ἀποτρέψῃ τοὺς δύο μαχομένους.

Ἀλλὰ μίαν τῶν γυναικῶν ἀνέλαθε νὰ συντηρήσῃ ὑπὲρ τοῦ Κουῖρίνης.

— Κόμη Σανούτε, εἶπεν ἐμπόδισέ τους· ὁ Γίτζης παραφέρεται.

— Τὸ ἠθέλησαν, εἶπεν ὁ Σανούτος.

Ἀλλὰ συγχρόνως ἡ ξανθὴ Κλαιλία ἐνεθυμήθη τὴν ὑπόσχεσιν τῆς καὶ ἔσπευσε νὰ παρέμβῃ. Ἠγέρθη καὶ ἔλθοῦσα ἐγγὺς εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης ἔτεινε πρὸς τὰ δύο ξίφη τὰς δύο χεῖράς τῆς.

Ἡ Γίτζης ἐπειράθη νὰ τὴν φοβήσῃ ἐπισείων τὴν λεπίδα. Ἀλλὰ τότε αὐτὴ ὀρμήσασα ἤρπασε μὲ τὴν μίαν χεῖρα τὸν κολεόν καὶ μὲ τὴν ἑτέραν τὸν βραχίονα τοῦ Γίτζη.

— Εἶσαι ἀίχμαλωτός μου, τῷ εἶπε. Ἦμην ἡ αἰτία τῆς μάχης καὶ ζῆτῶ παρ' ἀμφοτέρων συγγνώμην. Ἦψε κάτω τὸ ξίφος, Καῖρίνη, καὶ ἔλα νὰ μ' ἐναγκαλισθῆς.

Ἡ Κουῖρίνης ὑπήκουσε κατὰ γράμμα.

— Λοιπὸν! τέλος πάντων, δὲν θὰ δειπνήσωμεν, Σανούτε; εἶπεν ἄλλη τῆς γυνῆ· ἡ μὰς ἔφερες ἐδῶ διὰ νὰ νηστεύσωμεν, ὡς ἡ οἰία Μαρία εἰς τὴν ἐρμῶν;

— Θεὸς συλάξῃ νὰ νηστεύσωμεν ποτὲ οἱ ὠραῖοί σου δρόντες, φιλάττη μοι Πρόνοια! εἶπεν ὁ Σανούτος.

— Λοιπὸν τότε πρέπει νὰ νηστεύσῃ ἡ Φορτούνα; εἶπεν ἡ Πρόνοια.

— Ἡ Φορτούνα πρέπει νὰ πίνῃ αἰώνιως εἰς ὑγείαν μου, εἶπεν ὁ Σανούτος.

Αἱ δύο αὐταὶ γυναῖκες αἱ καλούμεναι Φορτούνα καὶ Πρόνοια ἐκάθητο ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν τοῦ οἰκοδεσπότη. Ἦσαν δὲ αἱ εὐνοούμεναι κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην.

μαχος είναι διπλούς και όταν πληροῦται συγχρόνως και ὁ ἄλλος. Ὁ ὑπνος εἶναι ἐπίσης κερωρισμένος εἰς ἀμρότερα τὰ ἄτομα.

Τὰ δύο ταῦτα ὄντα ὁμιλοῦσι πολὺ οἱ χαρακτῆρες των εἶναι σχεδὸν οἱ αὐτοί· ἡ φυσιογνωμία των εἶναι γλυκεία και εὐχάριστος· ἀγαπῶσιν ἀλλήλους και διασκεδάζουσιν ἀδίαλειπτως.

Ἐπὶ ἐποψίαν διανοητικὴν ἔχουσι τὴν αὐτὴν περίπου ἀνάπτυξιν· ἀμρότεροι ὁμιλοῦσι τρεῖς διαλέκτους, τὴν Ἰταλικὴν, Γαλλικὴν και τὴν Γερμανικὴν. Ὅταν τις ὁμιλῇ μετὰ τοῦ ἐνός ἐξ αὐτῶν ἐν μιᾷ τῶν εἰρημένων διαλέκτων, ὁ ἕτερος ὁμιλεῖ μετ' ἄλλου προσώπου· αἱ ἀπαντήσεις ἐπομένως εἰσὶν κερωρισμένα.

Ὁ κ. Πῶλ Βέρ δὲν ἠρώτησε τοὺς γονεῖς του ἐὰν εἶχον ἐμβολιασθῇ. Τοῦτο ἔχει τι τὸ ἐνδιαφέρον διότι, ἐὰν ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν μόνον ἦν ἐμβολιασμένος, θὰ ἦτο περίεργον νὰ μάλῃ τις ἐὰν ὁ ἕτερος ἔχη ἀνεπιδεκτικότητα ἐνεκα τοῦ ἐμβολιασμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ του.

Εἰς ἐποχὴν τινα τῆς ζωῆς των ὁ εἰς ἐκ τῶν δύο τούτων ὄντων εἶχε καταρροισθῇ, χωρὶς ὁ ἄλλος νὰ ἔχη πυρετόν· ἀλλὰ θετικαὶ πληροφορίες λείπουν, τίς τῶν δύο ἦν ὁ αἴτιος τοῦ πυρετοῦ και τῆς φλεγμονῆς.

Τὸ τέρας τοῦτο ἔχει διπλὴν εὐκαιρίαν θανάτου· διότι ὁ θάνατος τοῦ ἐνός τῶν ὄντων τούτων θὰ καταστρέψῃ τὸ ἄλλο· ἀλλὰ λεπτομέρεια, ἥτις δὲν στρεφίται ἐνδιαφέροντος, εἶναι ὅτι ἐκεῖνος, ὅστις θὰ ἀποβίωσῃ πρῶτος, θὰ ἦναι ὁ μὴ ἀσθενὴς δύναται τις λοιπὸν νὰ εἴπῃ ἐνταῦθα ὅτι τὸ ἀσθενὴς ἄτομον θὰ καταστρέψῃ τὸ ὑγιές, ὡς τοῦτο παρετηρήθη εἰς ὅλας τὰς ὁμοίας περιστάσεις· ὁ θάνατος τοῦ ὑγιούς ἀτόμου προαγγέλλεται διὰ βίους, ὅπερ προηγεῖται ὀλίγον τοῦ τελευταίου στεναγμοῦ· ὁ δὲ θάνατος τοῦ ἀσθενούς θὰ ἐπέλθῃ στιγμῆς τινας μετὰ ταῦτα.

Πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐπιστήμης ὁ κ. Πῶλ Βέρ ὑπεχρέωσε τοὺς γονεῖς νὰ ὀδηγήσωσι (φέρωσι) τὰ τέκνα των εἰς Παρισίους· ἀλλ' ὁ ὀδηγὸς ὅστις εἶναι ἐπιφορτισμένος νὰ τὰ ἐκλήσῃ εἰς τὸ κοινὸν εἶναι Γερμανὸς και δὲν φαίνεται ἀποφασισμένος, οὐδὲ πρὸς στιγμὴν, νὰ ἐπισκερθῇ τὴν Γαλλίαν.

Ὡς παρετήρησεν ὁ κ. Πῶλ Βέρ ἐν τῇ τελευταίᾳ συνεδριάσει τῆς ἑταιρίας τῆς Βιολογίας, εἶναι θαῦμα ὅτι μέχρι τοῦδε ἡ περίεργος αὐτὴ τερατολογικὴ ἀνωμαλία δὲν περιεγράφη ὑπ' οὐδενός και ὅτι αἱ ἐφημερίδες ἔμειναν ἄφωνοι εἰς τὴν τερατολογικὴν τούτων τῆς φύσεως. Οἱ γονεῖς τοῦ Ἰωάννου-Ἰακώβου, εἰδείξαν πολλὰ πιστοποιητικὰ Ἰταλῶν ἰατρῶν, ἀλλ' οὐδεὶς τῶν συναδέλφων τούτων δὲν ἔλαβε μέρος εἰς σφὴν τινα ἐταιρίαν τῶν ἐνδιαφερόντων γεγονότων περὶ ὧν μὲλλον ἐν ἀναφέρωμεν.

Θὰ ἠριθμῶμεν πολλὰς φυσιολογικὰς ἐρεῦνας ἐπὶ τοῦ διπλοῦ τούτου τέρατος· ἀλλ' ἡ ἔλλειψις χρόνου και ἡ δυστροπία ἴσως τῶν γονεῶν, ὡς και ἡ ἀπάθεια τῶν παιδῶν, οἵτινες εἰσὶν, ὡς φαίνεται, ἄβροδίατοι (γαϊδουμένοι), δὲν ἐπέτρεψαν εἰς τὸν κ. Πῶλ Βέρ νὰ παραδοθῇ εἰς τοιαύτας ἐρεῦνας. Ἐπειτα τὰ πνιδία ταῦτα ἐνεκα τῆς νεαρῆς των ἡλικίας δὲν δύνανται νὰ διευκρινίσωσι τὰς διαφορὰς αἰσθητικότητάς των, τοῦθ' ὅπερ παρουσιάζει ἀληθὲς κώλυμα ὅπως ἐκτιμήσωμεν ἀσφαλῶς τὰ ἐξ ὑποκειμένου φαινόμενα. Εὐρίσκει τις ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ὠρισμένον ἀριθμὸν τοιούτων κτηνωδῶν ἢ ἀνθρωπίνων διεκράτων· ἀλλὰ ὀλίγα ἐπέζησαν. Ὁ ἁγιος Αὐγουστίνος (saint Augustine) ἀναφέρει μίαν περίστασιν. Ὁ Σέρ ἔδωκε τὴν ἱστορίαν και περιγραφὴν τῆς **Ρέττας-Χριστίνης** ἀποθανύσης τὸν 18ον μῆνα και τῆς ὁμοίας ὁ σκελετός εὐρίσκειται εἰς τὸ μύσσειον τῶν Παρισίων. Οἱ ἱστορικοὶ

ὁμίλησαν περὶ ἐνός τέρατος ἐφ' ἑαυτοῦ ὅπερ ἦν ὁ γελωτοποιὸς τοῦ Ἰακώβου Δ'. τῆς Σκωτίας· τὸ ἐξ ἀριστέρων συνιστάμενον ἄτομον ἦν εὐφρὸς και ὠραῖον· τὸ ἕτερον ῥυπαρὸν, μέθυσον και φιλόνεικον· τὸ τελευταῖον ἐφόνευσε τὸν ἀδελφόν του· δηλ. τὸ ἐκ δεξιῶν ἄτομον ἀπέθανε τελευταῖον. Τῆς περιγραφῆς ὁμοίων τερατολογικῶν περιπτώσεων οὕσης λίαν ὀλιγαριθμοῦ εἰς τὰ χρονικά τῆς ἐπιστήμης, ἐνομίσαμεν ὅτι ὠφείλομεν κατὰ καθήκον νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα πάσας τὰς λεπτομερείας τὰς χορηγηθείσας ὑπὸ τοῦ κ. Πῶλ Βέρ. Δὲν ὑπολείπεται ἄλλο ἢ νὰ ἐκφράσωμεν τὸν πόθον μας ὅπως τὸ τέρας τοῦτο μὴ ἀπολεσθῇ ἐντελῶς ἐκ τῆς γῆς, ἵνα δυνηθῇ τις νὰ ἔγῃ ἡμέραν τινα ὀλόκληρον και πλήρη τὴν ἱστορίαν τοῦ περιέργου τούτου φυσιολογικοῦ δρασμοῦ.

Θὰ ἔλθῃ ἄρα γε ἡ θὰ ἔλθουν και εἰς Ἀθήνας; **Περίεργος.**

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΔΑΜΑΛΑ

Θὰ ἦτον ἐκτὸς ἡ ὥρα, κ' ἐγὼ διευθυνόμην εἰς τὸ Δημαρχεῖον διὰ ν' ἀκούσω τὸν καθηγητὴν τῆς θεολογίας κ. Δαμαλά, ὅστις ἔμελλε νὰ παραδώσῃ μαθήματα, οὐχὶ περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀλλὰ περὶ τῆς πεντηκοντατηρίδος τοῦ Γλάδστονος.

Μόλις εἰσελθὼν ἀπὸ τῆς πλατείας τῆς Ὀμοιοῖας εἰς τὴν ὁδὸν Ἀθηνᾶς ἀντίκρυσα τὸν ἐξώστην τοῦ Δημαρχεῖου ἐπιδεικνύοντα καταρωτισμένα ὑπὸ τοῦ φωταερίου τὰ κοσμήματα του τὰ σιδηρόγλυπτα και σκουριασμένα, τὰ στέμματα και τὰς ἐπιγραφάς, ὡς ἐπαρμηγύτιστα στολισθεῖσα κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ ἀνδρός τιμητέου τὴν συλλογὴν τοῦ προϊστορικοῦ χουσαφικοῦ τῆς· ἀλλὰ μόλις προχωρήσας ὀλίγα βήματα, ὕρισταμαι τὸ ξάφνημα φωνῆς ἐξερχομένης δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τῶν πνευμόνων ἀπὸ τὸ φωτισμένον Δημαρχεῖον ὡς νὰ εἶχε κάμει θαῦμα ὁ θεοσεβέστατος Δαμαλάς, και ἔλαβε τὸ χάρισμα τοῦ λόγου τὸ ἀκοῦσον κτίριον, και με φωνῆν βαρεῖαν, ὡς ἡ ἀρχιτεκτονικὴ του, ἐβροντοφώνει πρὸς τὰς Ἀθήνας τὴν ἐορτὴν τοῦ Γλάδστονος· οὗτο παρεστῆθη ἡ φωνὴ ἐκεῖνη εἰς τὰ ὦτά μου, πρὶν ἀντικρῶσαι ἐκ τοῦ σκότους και τῆς ἀποστάσεως.

Ἄλλ' ἤδη διακρίνω πρὸ τοῦ Δημαρχεῖου νὰ μαυρίζῃ ὄμιλος ἐκ πεντήκοντα περίπου κοράκων, καθ' ὅτι τὰ τέσσαρα πέμπτα ἀπετελοῦντο ὑπὸ βράσων, ἐπὶ τοῦ ἐξώστου δὲ αὐτοῦ μελανοφορεμένον τὸν Δαμαλά, διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς κρατοῦντα τὸ χαρτὶ ἀφ' οὗ ἤντλει τὴν ὁμιλίαν του, τὴν ὁποῖαν συνῴδευε τὸ ῥυθμικὸν ἀνεδοκαταίδιασμα τοῦ γρόνθου τῆς ἄλλης χειρὸς.

Οἱ ὀλίγοι ἐκεῖνοι καλόγηροι, οἱ ὀλιγώτεροι φοιτηταί, και οἱ ὀλίγοι περίεργοι ἀποτελοῦσι τὴν ἐκκλησίαν τοῦ λαοῦ, κατὰ τὸ βράπτισμα τὸ ὅποιον τοῖς παρέχει ὁ Δαμαλάς, ἥτις συνῆλθε διὰ νὰ ἐορτάσῃ τὴν πεντηκοντατηρίδα τοῦ πολιτικοῦ σταδιοῦ τοῦ Γλάδστονος, και ἐγκρίνη ψήφισμα, συγχάτρων αὐτοῦ. Καὶ ποῖα ἦτον ἡ ἐορτὴ τὰ λόγια τοῦ Δαμαλά περὶ τοῦ φιλέλληνος Γλάδστονος, ἐν θεολογικῇ πτωχείᾳ συντεταγμένα, Βυζαντινὰ, τετραμμένα ὡς νὰ ἀπευθύνοντο πρὸς παιδὰς δημοτικῶν σχολείων. Τὸ ἰσχυρότερον τῶν ἐπιχειρημάτων του περὶ τοῦ ἀκράτου φιλελληνισμοῦ τοῦ Γλάδστονος ἦτον ὅτι εἶνε ἐρικνευστὴς τοῦ Ὀμήρου· ὡς νὰ ἤθελε νὰ εἴπῃ ὅτι χάριν τῆς πρὸς ἡμᾶς τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς λατρείας του κατεῆλθεν εἰς τὴν ἀσχολίαν αὐτὴν και ἡ θετικωτέρα τῶν ἐλπιδῶν, τὰς ὁποίας ἐνέπνεεν ὁ λόγος του, ἦτον ὅτι ὁ

Γλάδστον θὰ μᾶς ἀνοίξῃ και τὰς πύλας τῆς Ἁγίας Σοφίας.

Ὁ ῥήτωρ ἐπέρανεν τὸν λόγον του ὑπὸ τὰ λυσσώδη χειροκροτήματα ὀλίγων παπαδῶν, μεθ' ὃ ἀνέγνω τὸ ψήφισμα, ἐν γλώσσῃ διὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἀκροαταί του ἂν ὄντως ἦσαν ἐκκλησία τοῦ λαοῦ ἔπρεπε νὰ τὸν ἐυλοκοπήσωσι διὰ τὴν ὕβριν.

Ὁ κ. Δημαρχος διαδεχθεὶς εἶτα τὸν Δαμαλάν εὐχαριστεῖ τὸ πλῆθος ὅτι ἐξελέξατο τὸ Δημαρχεῖον πρὸς τοιαύτην παρρησίαν, και βεβαίωσεν ὅτι τὴν ἀπάντησιν τοῦ Γλάδστονος εἰς τὸ τηλεγράφημα, τὸ ὅποιον θὰ τοῦ στείλουν αὐτὸς και ὁ κ. Δαμαλάς, θὰ τὴν ἀναγγεῖλῃ πρὸς ἐκεῖνον. Οἱ Σύμβουλοι κλείονται εἰς ἐν δωμάτιον διὰ νὰ ὑπογράψωσι τὸ ψήφισμα· τὸ Παπαδολόγιον ἐφορμᾷ εἰς τὸ Δημαρχεῖον διὰ νὰ συγχαρῇ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸν μέγαν ἄνδρα, δηλ. τὸν Δαμαλά, και ἐξωπνίγονται μετ' τὰ γέλωτα μερικαὶ φωναί· εἰς τὴν Πρεσβείαν! εἰς τὴν Πρεσβείαν!

Τὸ μόνον εὐτύχημα εἶνε ὅτι διὰ τὴν ἀπόλαυσιν αὐτὴν δὲν ἐλάθωμεν τὸν κόπον νὰ ἐκδράμωμεν μέχρι Πυλῶος, και ἡ μεγάλη ἐρημότης δὲν ἤμαρτο ἀκόμη νὰ ὑποστῇ τὴν ἐσχάτην ἐξουδένωσιν χρησιμεύουσα μετὰ τὸν Δημοσθένη ὡς θρόνος τῆς βυρρακτικῆς μεγαλειότητος τοῦ κ. Δαμαλά, ὅστις, καθ' ὃ θεολόγος, πάσχει θεολογικὴν μανίαν νὰ συγκροτηθῇ ἐκκλησία.

Θεατῆς

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐπαναλαμβάνομεν τὴν ἀφήγησιν τῶν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἐθνοφιλοῦς ἀσθενούς. Ὅσοι παρατίθενται ἡ νόσος, τόσῳ ἐπιτείνεται και ἡ γενικὴ ἀγωνία. Κοινὸς πόθος εἶναι νὰ ἀναρρώσῃ ὁ ἀσθενὴς και ν' ἀποδοθῇ πάλιν εἰς τὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἀγαπᾷ τοὺς πληγῶς του περισσώτερον ἀπὸ τοὺς νέους, ὡς δευτερόγαμος, ἥτις ἐνθυμεῖται μετὰ φίλτρου τὸν πρῶτον τῆς ἀνδρα, ὡς ἀνὴρ ὅστις μετὰ πόνου ἀναπολεῖ τὸν πρῶτον του ἔρωτα.

Ἀπὸ τῆς μεσημβρίας τῆς Τετάρτης μέχρι τῆς 3 μ. μ. τῆς Πέμπτης ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενούς ἦτο εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον τῆς σοβαρᾶς, ἀλλ' ὄχι και ἀπελπιστικῆς κρίσεως. Ἄλλ' ἀπὸ τῆς ὥρας αὐτῆς ὁ ἀσθενὴς κατελήθη ὑπὸ δυσπνοιᾶς τοιαύτης, ὡστε οἱ ἰατροὶ ἤρρισαν ν' ἀπελπίζωνται. Ὁ οἰκὸς ὄλος ἐθρήνησε. Ἡ ζωὴ τοῦ Κουμουνοῦρου ἐνομιζέτο μετροῦσα μόνον ὥρας. Οἱ βουλευταὶ ὄλοι τοῦ κόμματος εἶχον συνέλθει ἐν πένθει και μόλις ἠδύναντο νὰ ἀνταλλάσσωσι λόγον τινα· κάπου ἀνεκμπτεν ὁ κοινὸς πόνος, τίς θὰ τὸν διαδεχθῇ. Ἐνίστε εἰς κύκλους τινὰς γυναικίδες μετὰ συστολῆς ἐρρίπτετο ἐν ὄνομα, ἀνεφέροντο αἱ ἀρεταὶ αὐτοῦ, ἀλλ' εἰς τὸ τέλος τῆς ἀπαριθμήσεως γενικὴ ἡμίσητο φωνή, — Καλᾶ, ἀλλὰ δὲν εἶναι δι' ἀρχηγός. Καὶ τότε παρυσιαζέτο δειλῶς ἄλλο ὄνομα, και ἀνεπέμνετο και ἀνελύετο και ἐφιλονεικεῖτο, και πάλιν ἐκρίνετο καλὸν ὡς τοιοῦτο και τοιοῦτο, ἀλλὰ... δὲν εἶναι δι' ἀρχηγός.

Και ἐπὶ τέλους, ὡς ὁμόφωνος στεναγμὸς ἐξήρξατο ἐκ τῶν χειλέων θερμῆ κοινῆ εὐχῆ:

— Μπορεῖς νὰ σηκωθῆς καὶ μένε Κουμουνοῦρε!

Ἡ ἀπελπίσις ἦτο τόση, ὡστε ἀκόμη και περὶ τῆς κηδείας ἤρξατο νὰ γίνεται σκέψις και τόση ἡ ἀπόγνωσις και

τὸ πένθος ὡστε διήρξατο τὰ πενήνθοντα ἐκεῖνα κρανία τὸ πείσμα νὰ μὴ δεχθῶν τὴν δαπάνην τοῦ Κράτους κηδείαν, διὰ νὰ μὴ χάσουν τίποτε ἐκ τοῦ Κουμουνοῦρου των, νὰ εἶναι πάντοτε δίκος των, ὄλος, και νὰ μὴν ὀφείλουν τίποτε δι' αὐτὸν εἰς κανένα ἄλλον.

Ἐνθ' αὐτὰ ἐψιθυρίζοντο ἐν ὀλοφουμοῖς και δακρυοῖς εἰς τὸ κάτω πάτωμα, εἰς τὸν ὄργανισμὸν τοῦ ἀσθενούς ὑπαισθηχέτο μυστηριώδης βελτίωσις, ὡς νὰ μετελλάσσετο ἐν μέσῳ νεφρῶν και ἐμίγλης θεατρικῆς τῆς σκινογραφία ἵνα τὴν διαδεχθῇ γλυκὺ τι και ἀπαλὸν λυκόφως.

Ὁ ἀσθενὴς ἐβασανίζετο ἀπὸ βαθεῖας πρῶτας μὴ δυνάμενος νὰ ἀποχερμηθῇ. Τοῦτο ἔβλεπε τὴν δύσπνοιαν και ἐδείκνυε τὴν θέσιν του. Περὶ τὴν 8ην ὅμως ὥραν ἐπῆλθε ἀφθονος ἀπόχρεμψις, ἐπαναληφθεῖσα περιοδικῶς μέχρι τοῦ μεσονυκτίου, οἱ δὲ ἰατροὶ Βούρος και Καραμήτσας ἐδήλωσαν τὸ γεγονός ὡς σημεῖον βελτιώσεως και ἐνεστάλαξαν πάλιν τὴν ἐλπίδα εἰς τὸν ἀπεγνωσμένον ἐκεῖ συναθροισθέντα κόσμον.

Ἐκτοτε ἤρρισε θεραπεία τονωτικὴ. Ἀπὸ τῆς 8 1/2 μέχρι τῆς 12 ὁ ἀσθενὴς ἐλάμβανε εὐαρέστως ζωμόν και κονιάκ.

Προκειμένου δὲ νὰ μεταλλάξῃ κλίνην, ἐμεινεν ἐπὶ ἰκανὴν ὥραν ἀνακεκλιμένος ἐπὶ πολυθρόνας. Ἡ φυσιογνωμία του ἤλλοιωθῆ πολὺ. Ἀπόλεσεν ἡ μορφή του ἐκεῖνο τὸ ἀφθονον τῆς σαρκῆς, ἐφ' ἧς διεγύνετο ἀφθονον ἐπίσης τὸ μειδίημα. Ἄλλ' ἡ φωνὴ του ἀκόμη ἐντονος και ἡ ψυχὴ του ἐντονωτέρα.

Ὅτε καταγίνουσιν μετὰ τὴν τοποθέτησιν νέας κλίνης, μειδιῶν ἐλεγε:

- Μὴ δὰ τόση φασαρία γιὰ ἓνα κρεβάτι.
- Τότε συνέθη και τὸ ἐξῆς ἐπισόδιον.
- Εἶχεν εἰσελθεῖ εἰς τὸ δωμάτιον μετὰ τῶν τοποθετούντων τὴν νέαν κλίνην και ὁ οἰκείος κλητὴρ Μιχαλάς, ἀνευ μάλιστα τοῦ ἐπενδύτου αὐτοῦ.
- Ὁ Κουμουνοῦρος τὸν ἀνεγνώρισε και μ' ἐκεῖνα τὰ δημοκρατικά του ἐνστικτα,
- Βρὲ, τοῦ λέγει, ἐσὺ εἶσαι Γιάννης;
- Τὸν ἐγνώρισες και χωρὶς συρτοῦκο; τοῦ λέγει ἡ κυρία Κουμουνοῦρου.
- Ὡς ἐκεῖ μέρερες, νὰ μὴν τὸν γνωρίσω;
- Ὁ δὲ πτωχὸς Μιχαλάς εὐρῶν εὐκαιρίαν, μεθ' ὀμῆς ἤσπασθη τὴν χεῖρα του και με δάκρυα τοῦ εἶπε!
- Ζήσε, γιὰ τὸ ἔθνος και τὴ φτωχολογία.

Περὶ τὴν 8ην και ἡμίσειαν ἤλθεν ἐκ μέρους τοῦ βασιλέως ὁ κ. Χαντζῆ-Πέτρος ἐν στολῇ.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἀνακουφισέως του αὐτῆς, αἰσθανθεὶς εἰς τὰς φλέβας του ἐπανερχομένην τὴν ζωὴν, ὁ Κουμουνοῦρος εἶχεν ἀκατάπαυστον συζητητικὴν ὄρεξιν. Καὶ πρὸ τῆς ἐπέλθουσας νέας τροπῆς εἶχε προσκαλέσει τὸν ἰατρὸν Παιπαδόπουλον, ἐνοῶν νὰ μιλήσῃ πολιτικά. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐπέμεινεν ἐμὴλὸν περὶ ἰατρικῶν πραγμάτων και ἐξετάζων

μετὰ τοῦ κ. Καραμήτσα τὰς τῆς νόσου του ὑφ' ὅλης τὰς δυνατὰς ἐπόψεις. Δὲν ἐλησμονήσῃς νὰ ἐρωτήσῃ ἀκόμη καὶ περὶ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὸν δὲ κ. Καραμήτσα περὶ κάτι νομοσχεδίων ἱατροσυνοδριακῆς φύσεως.

Τώρα ἐνθυμούμεθα τὴν μεγάλην ὄρεξιν ἣν εἶχε πρὶν ἀσθενῆσαι ὅπως λάβῃ τὸν λόγον ἐντόνως καὶ μακρῶς ἐν τῇ βουλῇ περὶ τῶν φορολογικῶν νομοσχεδίων. Πρώτην ἴσως φράσιν ἐδείξε τὴν ἐπιμονὴν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν μελέτην τῶν ζητημάτων αὐτῶν, αὐτὸς δὲ συνήθως τὰς ἀγρυπνίας τῶν ἄλλων ἀναπληρῶν διὰ τῆς τὸσον εὐαντιλήπτου εὐρυτίας του.

Ἐν ταῖς αἰθούσαις ἐκουθέντιάζε κόσμος πολὺς. Ἄλλοῦ οἱ Κύριοι, ἄλλοῦ αἱ Κυρίαι. Μετὰ τὰς φιλέλπιδας διαθεβωκίσεις τοῦ κ. Βούρου, ἤρχισαν ἀκόμη καὶ ἀστεῖομοί. Ὡς νὰ ἔπρεπε καὶ διὰ πυροτεχνημάτων ἀκόμη νὰ ἐκφρασθῇ ἡ προσωρινὴ δειλιὰ χαρὰ, τὰ χάρτινα πυροφάνια ἀνῆρχοντο καὶ κατήρχετο, ἐν μύσῳ κρυφῶν γελώτων. Ὁ βοηθὸς τῆς ἀστυνομίας Κολοκοτρώνης ἔπερνε καὶ σημειώσεις ὄλων τούτων. Ἴσως εἶχε διαταγὴν νὰ τὰ περάσῃ εἰς τὸ ἀστυνομικὸν Δελτίον.

Ἡ γελαστικωτέρα μορφή ἦτο ἡ τοῦ Πλατούτσα, μεθ' ὅλης τὰς περιουσιακῆς ἐρωτοτροπίας του πρὸς τ' ἄλλα κόμματα μένοντος πιστοῦ εἰς τὸν Κομμουνδοῦρον του. Ἐπείραζε κάμπουσος. Ἐπέτυχε ὁμως μόνον εἰς τὸ πείραγμα τοῦ ἱατροῦ Χαρίλαου.

Ἐπρόκειτο περὶ τῆς διακλαδώσεως τῆς ἱατρικῆς καὶ εἰς ἐμπειρικούς καὶ εἰς κομπογιανίτας καὶ συνεδύαζετο ἡ κοινότης αὐτῆ μετὰ τὸ ἀντικατάστατον τοῦ Κομμουνδοῦρου, ὅτε ὁ Πλατούτσας, πλησιάζων τὸν ἐν λόγῳ ἱατρὸν, μετὰ τὸ φαιδρὸν αὐτοῦ ἀθυρόστομον :

— Γίνεσαι ἐστὺ Κομμουνδοῦρος ; Ὁχι. Ἐγὼ γίνομαι Χαρίλαος.

Καὶ ἓνας ἄλλος ἀστεῖος ἔλεγε :

— Ἀροῦ γέλασε τόσο κόσμος, τώρα θὰ γελᾷσῃ καὶ τὸ χάρο.

Εἰς τὰ ἱατρικὰ συμβούλια ἔλαθε μέρος καὶ ὁ ἱατρός τοῦ Γάλλου-Ναυάρχου.

Εἰς τὸν ἀσθενῆ, κατὰ γαλλικὴν λεπτότητα, ἐπαρουσιάσθη ὡς ὑπακπιστῆς τοῦ Ναυάρχου, ἐρχόμενος ἐξ ὀνόματος αὐτοῦ νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ, καὶ ὄχι ὡς ἱατρός.

Ὁ Κομμουνδοῦρος τὸν πύχαρίστησε καὶ τῷ εἶπεν ὅτι θὰ κάμῃ καὶ ἐκεῖνος τὸ χρέος του — τῆς ἀντεπισκεψέως.

Περὶ τὴν 12ην ὥραν ἀπῆλθεσε τηλεγραφικῶς ὁ ἐν Παρισίοις διάσημος ὁμογενὴς ἱατρός κ. Δαμασκηνός, οὗ εἶχε ζητηθῆ ἡ γνώμη.

Ὁ κ. Δαμασκηνός ἐπεδοκίμασε τὴν θεραπείαν τῶν ἐδῶ συναδέλφων του, μετὰ μόνον τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ τονωτικὴ θεραπεία νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐντονώτερον.

Περὶ τὴν 2ην μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἀπεχώρησαν καὶ οἱ ἱατροὶ Καραμήτσας, Παπαδόπουλος καὶ Ζαλιώνης, ἐκφράσαντες πολλὰς ἐλπίδας, καθόσον μάλιστα ἡ ἡμέρα τῆς Πέμπτης ἦτο ἡ ὀγδόη ἀπὸ τῆς νόσου, ἡ καὶ κατὰ συνέπειαν, ἡ κρισιμωτέρα κατὰ τοὺς ἱατροὺς.

Ἀπὸ τῆς 2ας ὥρας μ. μ. ἕως τῆς πέμπτης πρωϊνῆς ὁ ἀσθενὴς ἐκοιμήθη ἡσυχῶτατα, ἐφιδρώσας ελαφρῶς.

Τὴν πρώτην τῆς Παρασκευῆς ἡ αὐτὴ βελτίων κατάστασις. Οἱ ἱατροὶ πάλιν συνῆλθον εἰς συμβούλια, ὁ ἀσθενὴς ἔχει ὄρεξιν. Εἶπε μάλιστα πρὸς τοὺς ἱατροὺς :

— Ὅλο μὲ ζουμι θὰ με περνᾷτε ; Δὲν με δίδετε καὶ λίγη μπριζόλα ;

Τὸ ἥθικόν του εἰς ἀρίστην κατάστασιν.

Περὶ τοὺς ἑκατὸν φίλους καὶ φίλας ἔμειναν δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἄπνοι.

Ὁ κάρφς ἐπηγαυνοήρχετο ὡς στηλωτικὸς ἐναντίον τῆς ἀγρυπνίας.

Ἀπόψε παριστάνεται τὸ δεύτερον ὁ Μάκθεθ. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἀθρόοι θέλουσι συρρεύσει οἱ θεαταὶ ὅπως ἀπολαύσωσι τοῦ σαϊκωπηρείου ἀριστουργήματος. Καὶ δὲν πρέπει νὰ γείνη ἄλλως. Ἡμεῖς οἱ ῥωμαῖοὶ οἱ συστηματικοὶ μεμψιμοίροι οἱ μουρμουρίζοντες παντοῦ καὶ πάντοτε καὶ περὶ πάντων ὅτι δὲν ἔχομεν τοῦτο καὶ ὅτι μᾶς λείπει ἐκεῖνο, οἱ ἔχοντες ἕως τὸ μέγα, καὶ δίκαιον παράπονον ὅτι καὶ αὐτὸν τὸν μέγαν Σαϊκωπὴρ μᾶς τὸν ἔκαμαν σαχλὸν ἐν Ἑλλάδι οἱ σχολαστικοὶ μᾶς περᾶσαντες αὐτὸν διὰ τῆς διόδου τοῦ ἐγκεφάλου των, ἰδοὺ ἐπὶ τέλους ὅτι ἀπεκτίσαμεν ζωντανὴν καὶ σπαρταριστὴν μετὰφρασιν τῶν καλλιτέρων δραμάτων τοῦ Σαϊκωπὴρ, ὅτι ἀπεκτίσαμεν ἠθοποιὸν δυνάμενον ἐν καλλιτεχνικῇ τελειότητι νὰ διερμηνεύσῃ αὐτὰ, καὶ μετενεγκόντα ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡμῶν ἐξ αὐτῆς τῆς πατρίδος τοῦ Σαϊκωπὴρ ἐν εἶδος ἀγγλικῶν ῥίγους, μίαν γνησίαν ἀπήχησιν τῆς μεγαλοφυίας τοῦ ποιητοῦ. Ἡμεῖς δὲ τί κάμνομεν ; Τρέχομεν ὅλοι νὰ ἐορτάσωμεν ἐνθουσιωδῶς τὴν ἔλευσιν τῆς τέχνης καὶ εἰς τὸ θέατρον μᾶς ; Ὡ ! ὄχι εἴμεθα μουδιασμένοι· κρούοι· καὶ πρὸ πάντων αἱ κυρίαι· εἴμεθα σχεδὸν ἀπογοητευμένοι· καὶ ἠξέυρετε διατί ; διότι τώρα πλέον δὲν θὰ δικαιούμεθα νὰ μεμψιμοιρῶμεν ὁ Δεκατσᾶς μᾶς ἤρπασεν ἀπὸ τὸ στόμα μᾶς ἐν θέμα μουρμούρας· καὶ μᾶς κοστίζει.

Ἐν τούτοις μεθ' ὅλα ταῦτα, ἀπόψε προμηνύεται μεγάλη συρροὴ εἰς τὸν Μάκθεθ, διότι ἡ στεντορεία φωνῆ τοῦ Σαϊκωπὴρ εἶνε ἱκανὴ νὰ πνίξῃ καὶ ταῖς μουρμούραις μᾶς.

Δὲν ἐλησμονήσατε βέβαια τοὺς σατανικούς ἐκείνους Βενί ζούγ-ζούγ μετὰ ὄλον τὸν κύκλον τῶν σατανικῶν παιγνιδίων καὶ τὴν ζουγζουγκικιδίαν των. Ὅσοι ἔχετε πόθον νὰ τοὺς ἴδετε, καὶ ὅσοι λαχταρεῖτε νὰ τοὺς γνωρίσετε, πηγαίνετε εἰς τὸ θέατρον τῶν Ὀλυμπίων αὐριον καὶ μεθαύριον ἀπὸ τῆς 2 1]2 μ. μ. διὰ νὰ τοὺς ἀπολαύσητε.

ΦΡΟΥ-ΦΡΟΥ

Ἀκουσθὲν κατὰ τὴν παράστασιν τοῦ Μάκθεθ

— Τὸν παλῆθ' κικρὸ τοὺς Ἀθηναίους τοὺς ἐπλήρωσαν γιὰ νὰ πᾶνε εἰς τὸ θέατρο· τώρα οἱ Ἀθηναῖοι πληρώνουν, ἄφησε πλεῖα τὰ εἰσιτήρια, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ φέρο, γιὰ τὸ θέατρο !